

Čís. 6771.**Pojišťovací smlouva.**

Žaloba o zaplacení následující, nikoliv první, pojišťovací premie nebyla podána — vzhledem k doslovu pojišťovacích podmínek, odpovídajících §u 29 pojišť. zák. — předčasně, byť i nebyla jednoměsíční respektivní lhůta zvlášť stanovena, nýbrž jen poskytnuta.

(Rozh. ze dne 2. února 1927, Rv II 625/26.)

Žalobě pojišťovny proti pojištěnci o zaplacení pojišťovací premie procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl pro nedostatek splatnosti. Důvody: V řízení odvolacím je mezi stranami sporno pouze, zda žalující strana jest oprávněna, žádati od žalované strany zaplacení premie, splatné dne 25. listopadu 1925. Nepopřené je to třetí premie od počátku pojištění, kdežto pro žalovanou stranu je to první premie po převzetí pojištění. Dle názoru žalující strany (pojistitele) jedná se tu o placení první premie, splatné dnem 25. listopadu 1925. Tato premie byla žalující stranou uplatňována dopisem ze dne 20. ledna 1926. Tento dopis zní: »Pojistné, jež bylo dne 25. listopadu 1925 splatným, u nás doposud zapraveno není; prosíme Vás tudíž, abyste nám 520 Kč poukázali, jelikož nemůžeme v této záležitosti déle čekatí. Prosíme o bezodkladné vyřízení.« Žalovaný proti této části žalobního nároku pouze namítá, že splatnost tohoto nároku nenastala, poněvadž žalující strana nestanovila dodatné lhůty ve výměře nejméně jednoho měsíce za současného oznámení právních následků prodlení. Otázka právní: §§ 26 a 29 zák. o poj. smlouvě nemají sice dosud platnosti (§ 1 nař. ze dne 9. prosince 1919, čís. 652 sb. z .a n.). Avšak článek 7. poj. smlouvy ze dne 21. února 1924 (uzavřené mezi stranami) obsahuje veškerá ustanovení §§ 28 a 29 zák. o poj. smlouvě, takže tyto předpisy mají platnost úmluvou stran. Odvolací stolice měla v tomto případě pouze zkoumati, zda se tu jedná o prodlení počáteční, či o neplacení premie za pozdější lhůtu. Při počátečním prodlení má pojistitel dle §u 28 zák. o poj. smlouvě pouze právo odstoupiti od pojišťovací smlouvy nebo zažalovati splatnou premii do doby 3 měsíců. Při následném neplacení premie t. j. při promeškání premiových platebních lhůt pozdějších, následních, musí pojistitel pojistníka písemně vyzvati k placení v dodatné lhůtě nejméně 1 měsíce a současně uvéstí právní následky dalšího prodlení v placení. Zákon žádá tedy od pojistitele: 1. aby pojistníka vyzval, 2. aby lhůtu k zaplacení splatné premie prodloužil nejméně stanovením jednoho měsíce, a 3. aby následky dalšího prodlení platebního výslovně uvedl (zrušení pojišťovací smlouvy). Do té doby není pojistitel povinen platiti své závazky z pojišťovací smlouvy. Dle názoru odvolací stolice je tedy pro řešení otázky mezi stranami tu sporné rozhodna ta jediná skutečnost, zda se tu jedná o promeškání první premie či pozdější premie. Při každé pojišťovací smlouvě má tedy pojistitel právo odstoupiti od smlouvy nebo zažalovati premii do 3 měsíců od splatnosti premie, jen při první premii, t. j. při počátku pojištění; při vzniku ručení pojistitelova. V tomto případě jedná se o placení třetí

premie. Žalující strana nejednala dle čl. 7. poj. smlouvy (§ 29 zák. o poj. smlouvě). Nenastala proto splatnost zažalované premie (srovnej: Hermann-Otavský: soukromé pojišťovací právo str. 235.).

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Dovolání uplatňujícímu jen dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci ve smyslu §u 503 čís. 4 c. ř. s. nelze upřít oprávněnosti. Prvý soud zjistil, a tato část jeho rozsudku nabyla již právní moci, že pojišťovací smlouva ujednaná dne 19. února 1924 s firmou Eduard L. trvá dále až do 25. listopadu 1930, a sluší proto souhlasiti s odvolacím soudem, že předmětem sporu není premie první, nýbrž premie třetí, když premie první a druhá nesporně byly zaplacený ještě právní předchůdkyní žalované firmou Eduard L. a spol. Sluší proto případ posuzovati podle čl. 7 odst. 4 obecných pojišťovacích podmínek, jenž stanoví v souladu s §em 29 zákona o pojišťovací smlouvě, dosud ovšem nabytým účinnosti, že při následném nezaplacení premie má pojistitel pojistníka na jeho útraty písemně vyzvati k placení v dodatné lhůtě nejméně na 1 měsíc stanovené, udávaje spolu právní následky dalšího prodlení platebního. Vychází tu zákon, jak tomu svědčí motivy str. 79, z úvahy, že pojistník, zaplativ první premii, pojištění již požívá a nemá ho pozbyti prostým promeškáním lhůty platební, nýbrž teprve skutečným prodlením za kautel výzvy výše uvedené. Vykládá-li se pojišťovací smlouva, pokud se týče článku 7 odst. 4 obecných pojišťovacích podmínek, podle pravidel poctivých styků (§ 914 obč. zák.), nemůže být pochybným, že nebyl jiným ani úmysl stran, když do smlouvy převzat byl v tomto bodě doslov zákona. Ale z toho neplyne, že žaloba o následnou premii podle smlouvy již splatnou by byla předčasnou, pokud pojistitel pojistníka nevyzval k placení splatné následné premie způsobem shora uvedeným a nanejmeně n e s t a n o v i l mu dodatnou lhůtu, jak mylně domnívá se odvolací soud, neboť přes znění §u 29 (1) zák. o pojišťovací smlouvě pokud se týče čl. 7 odst. 4 zmíněných podmínek, že pojistníka »jest vyzvati«, nutno pokládati tuto výzvu nikoliv za pojistitelův smluvní závazek, nýbrž za jeho právo, při čemž arci zůstává výzva vyhovující zákonu, v tomto případě smlouvě, podmínkou pro dostavení se následků prodlení ve prospěch pojistitele podle §u 29 (2—4) zákona (čl. 7 odst. 4 obecných pojišťovacích podmínek). Tomu-li tak, nebyla žaloba podána předčasně, když jednoměsíční respektní lhůta nebyla zvlášť stanovena, nýbrž jen poskytnuta, a nezáleží ani na tom, že žalobkyně nevyzvala žalovanou společnost k placení splatné třetí premie písemně, udávajíc spolu právní následky dalšího prodlení v placení, když ve směru tom neodvozuje z opožděného placení premie důsledků.

Čís. 6772.

Nedošlo-li ku platné smlouvě s odbočkou tělocvičné jednoty »Sokol« o užívání světnice ve škole, ježto odbočka neměla právní osobnosti, jest